

Ýowel Kitaby we Laodikiýadaky Ýedinji Gün Adventistler Ybadathanasy - Kyrk Dördünji San

Jeff Pippenger

2026-02-10

Kyrk dördünji san

1844-nji ýylda, ýedinji gününň Sabat günü hakyndaky taglymat äht sandygy içine sereden wagtynda White uýa açylyp görkezildi, soňra bolsa oňa aýratyn nygtaldy. Şeýle hem ol soňky günlerde tene gelmek hakyndaky taglymatyň hem asmandan gelen şol bir nygtaýyş güýjüne eýe bolandygyny ýazga geçirdi. Ýedinji gününň Sabat günü, nusgalyk bolmadyk Kefaret gününüň başlan wagtynda äht sandygyndan gelen aýratyn nury aňladýar, ýedinji ýylyň Sabaty bolsa nusgalyk bolmadyk Kefaret gününüň öz jemine ýeten wagtynda äht sandygyndan gelen aýratyn nury aňladýar.

Bedene girmek hakyndaky taglymat Levililer ýigrimi üçün soňky mukaddes ýygnanyşygynda öňden şekillendirilendir; ol Levililer ýigrimi üçün başyndaky ilkinji mukaddes ýygnanyşyk bolan ýedinji gün Şenbesiniň omegasydyr. Şol ilkinji Şenbe Hudaýyň ýaradyjy gudratyny aňladýar, soňky Şenbe bolsa Onuň täzedan ýaradyjy gudratyny aňladýar. Şol ilkinji Şenbe “23” sany bilen, soňkysy bolsa “252” sany bilen aňladylýar.

Şol iki nyşan Lewiler 23-nji babyň iki ujundaky daýançdyr, we olar şol bir wagtda Millerit taryhynyň hem iki ujundaky daýançdyr. 1798-nji ýyl Ysraýylyň demirgazyk patyşalygyna garşy bolan 2,520 ýylyň berjaý bolmagydy, 2,300 ýyl bolsa 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda berjaý boldy. Uýam Waýt mukaddes mekana alnyp girizilip, On Buýruga seredende, ol Hudaýyň ahyrký günlerdäki halkyny şekillendirýärdi; olar Mesih Öz ýaraşdyrmak işini tamamlap duran mahaly Onuň yzyndan Iň Mukaddes Ýere girýärler. Ybadathana synagy — Guzynyň nirä gitse, şol ýere Onuň yzyndan gitmek synagydyr.

Bular aýallar bilen haramlanmadyklar, çünki olar päkdirler. Bular Guzynyň nirä gitse, onuň yzyndan gidýänlerdir. Bular adamlaryň arasyndan satyn alnyp gutarylanlar bolup, Hudaýa we Guzy üçin ilkinji miwelerdir. Ýlham 14:4.

Weýt aýal pygamber hökmünde başda imany arkaly Iň Mukaddes Ýere giren wepalylyry şekillendirýärdi; şeýle etmek bilen bolsa, ahyrda imany arkaly Iň Mukaddes Ýere girip, soňra sandyga nazar salýan wepalylyryň nusgasyny berýärdi. Olar şol ýerde ýagtylandyrylyp görkezilýän zady görýärler: bedene gelmek hakyndaky taglymaty, ylalaşdyrmanyň tamamlanmagyny. Olar ýapyp duran iki kerubyň ýaradylyşyň we gaýtadan ýaradylyşyň iki Sabatyny aňladýandygyny görýärler. Olar sandygyň bir tarapynda 252-ni, beýleki tarapynda bolsa 23-i görýärler we ýaradylyş hem-de gaýtadan ýaradylyş bilen ylalaşykda 23-ün Hudaýlygyň adamzat bilen nikalaşmagyny aňladýandygyna düşüňýärler; hem-de 252-ni adamynyň Hudaýlyk bilen birleşdirilen adama öwrülmeğiniň nyşany hökmünde görýärler.

Merhemet kürsüsi aýrylmaly däl, şonuň üçin Waýt uýanyň onuň içine nazar salmagy aýratyn bir ylhamdy; pygamberlik taýdan bolsa bu suratlandyрма, onuň ýaşan günlerinden hem betar, soňky

günler üçin degişlidir. Biz seredip durmak bilen özgerýäris. Ybadathana synagy — Mesi hiň Öz päk gyz halkyny Öz ybadathanasyna ädimme-ädim ýolbaşçylyk edip girizmegidir. Pygamberlik hakykatlary, Gijäniň Ýarysyndaky Çagyryş habary bilen ýagtyldylan ýoluň boýundaky ädimleri aňladýar.

Kyrk alty ýyllyk Millerit ybadathanasy bir ädimdir.

“23” adam ybadathanasy (erkek we aýal, olary ýaratdy) bir ädimdir.

Mesihniň Öz ybadathanasyny üç günniň içinde galdyrmagy bir ädimdir.

Ammar Malakiniň ybadathanasydyr.

Nehemiýa ammary Tobiýanyň murdarlygyndan arassalady.

Şol ybadathana baş ruhany Hilkiýanyň Ýoşyýa patyşanyň täzeleniş döwründe Musanyň ýazgylaryny tapan ýeridi.

Nehemiýanyň murdarlykdan arassalan ybadathanasy, Uýam Waýtyň aýdşy ýaly, Mesihiň iki gezek onuň “mukaddeslige garşy edilen murdarlygyndan” arassalan şol bir ybadathanasydyr.

Milleriň düşündäki tabyt bir basgançakdy.

Mesih Öz sadyklaryny Iň Mukaddes Ýere getirenden soň, Ol, Waýt uýa arkaly görkezilişi ýaly, olary sandygn ýanyna alyp barýar, rehim tagtyny göterýär we onuň içine garamaga rugsat berýär. Olar içine garanlarynda, hem ten alş baradaky taglymatyň, hem-de ýedinji günniň Şenbesiniň ýumşak bir nur bilen gurşalandygyny görýärler. Setir üstüne setir, “ýumşak bir şöhle bilen gurşalan” taglymatlary ykrar edýänler, iman arkaly Iň Mukaddes Ýere girip, sandygn içine garan Waýt uýa bilen bir hatara düzülýärler.

Gadymy pygamberler ýaşan günlerinden has takyk görmüşde soňky günler üçin sözlediler. Şol gadymy pygamberleriň özleri şaýatlygyn bir bölegine öwrülenlerinde, olar soňky günlerdeki Hudaýyň halkyny aňladýarlar, soňky günlerdeki Hudaýyň halky bolsa ýüz kyrk dört müňdür. Ak uýa, ähtimal, iň möhüm gadymy pygamberdir, çünki onuň ähli mysallary ýüz kyrk dört müňniň omega taryhynyň alfa taryhyny aňladýar. Ähli pygamberler galyndyny şekillendirýärler, emma Ak uýa şeýle hem ahyrky taryhda berjaý edilýän başlangyç taryhy aňladýar — hatda iň ownuk harpyna çenli.

Alfa esasly taryhynda Waýt uýam gözginde asman mukaddes ýeriniň Iň Mukaddes ýerine alnyp gidilýär. Ol ýerde äht sandygynyň üstündäki, aýrylmaly däl bolan merhemet tagty ýokary göterildi, şeýlelikde Waýt uýa onuň içini synlap, şol ýerde On Tabşyrygy gördi.

“Iň mukaddes ýerde men bir sandyk gördüm; onuň yokarsy we gapdallary sap altyn bilen örtülipdi. Sandygyn her iki ujunda bir ajaýyp kerup bardy, olaryň ganatlary onuň üstüne gerilipdi. Olar ýüzbe-ýüz durup, aşak seredýärdiler. Perişdeleriň arasynda altyn bir buhurdan bardy. Sandygyn yokarsynda, perişdeleriň duran ýerinde, aşa ýagty bir şöhrat bardy; ol Hudaýyň ýaşayan tagty kimin görünýärdi. Isa sandygyn ýanynda durýardy, mukaddesleriň dogadilegleri Onuň huzuryna galanda, buhurandaky hoşboý tüsse göterilýärdi, we Ol olaryň

doga-dileglerini buhuryň tüssesi bilen birlikde Öz Atasyna hödür edýärdi. Sandygyň içinde mannaly altyn küýze, pyntyk açan Harunyň hasasy we kitap ýaly ýapylyp-açylyan daş tablisalar bardy. Isa olary açdy, we men olaryň üstünde Hudaýyň barmagy bilen ýazylan On Buýrugy gördüm. Bir tablisada dört, beýlekisinde bolsa altysy bardy. Birinji tablisadaky dört buýruk beýleki altysyna garanda has ýagty şöhle saçýardy. Emma dördünji buýruk — Sabat baradaky buýruk — olaryň hemmesinden hem has nuranady; çünki Sabat Hudaýyň mukaddes adyny hormatlap saklanmak üçin aýratyn edilip belenipdi. Mukaddes Sabat şöhratly görünýärdi — onuň töweregini şöhratly nur gurşap alypdy. Men Sabat baradaky buýrugyň haça çüýlenmändigini gördüm. Eger ol çüýlenen bolsa, onda beýleki dokuz buýruk hem çüýlenen bolardy; şeýle bolsa, olary, edil dördünjini bozup bilşimiz ýaly, hemmesini bozmakda-da erkin bolardyk. Men Hudaýyň Sabaty üýtgetmändigini gördüm, çünki Ol hiç haçan üýtgemeyär. Emma papa ony hepďäniň ýedinji gününden birinji gününe geçirip üýtgedipdir; çünki ol wagtlary we kanunlary üýtgetmelidi.” Irki Ýazgylar, 32.

Ýedinji günň Sabat taglymaty, ilki Filadelfiýa Millerit hereketi hökmünde başlanan, soňra 1856-njy ýylda Laodikiýa Millerit hereketine, ondan soň 1863-nji ýylda Laodikiýa Ýedinji Gün Adventistler Ybadathanasyna öwrülen Millerit hereketiniň binýatlyk taryhynyň alfa taglymatydy. Waýtyň uýasy hem, soňky günleriň taryhynda, Laodikiýa hereketi bolan ýüz kyrk dört müňüň Filadelfiýa hereketi bolan ýüz kyrk dört müňe öwrülýän wagtynda, omega taglymatyny hem kesgitleýär. Alfa we omega nurlary, ýedinji günň Sabat taglymaty we bedene gelmek taglymaty bilen aňladylýar.

“Hudaý bilen gatnaşykda ýaşaýanlar Dogrulygyň Güni nurunda gezyýarlar. Olar Hudaýyň önünde öz ýoluny bozuşdyrmak bilen Öz Halasgärini bihaýalyk etmeýarlar. Asman nury olaryň üstüne saçýar. Bu ýer ýüzüniň taryhynyň soňuna golaýlaşdygyça, olaryň Mesih baradaky we oňa degişli pygamberlikler baradaky bilimi ep-esli artýar. Olar Hudaýyň nazarynda çäksiz gymmatlydyr; çünki olar Onuň Oglunyň biri-birligi içindedirler. Olar üçin Hudaýyň sözi deňi-taýy bolmadyk gözelligi we mähirlilikdir. Olar onuň ähmiýetini görýarlar. Hakykat olara aýan edilýär. Bedene gelmek taglymaty mylaýym bir şugla bilen nur saçýar. Olar Mukaddes Ýazgynyň ähli syr-gümanlary açýan we ähli kynçylyklary çözüýän açardygyňa düşüňýarlar. Nury kabul etmäge we nurda gelmäge islegsiz bolanlar takwalygyň syryna düşüňip bilmezler, emma haçy öz üstüne almaga we Isanyň yzyna düşmäge ikerjiňlenmedikler Hudaýyň nurunda nur görerler.” The Southern Watchman, April 4, 1905.

“Tenleşme taglymaty” şeýle hem “takwalygyň syry” diýip atlandyrylýar.

Takwalyksyz, hudaýperesligiň syry beýikdir: Hudaý bedende aýan edildi, Ruh arkaly aklandy, perişdeler tarapyndan görüldi, milletlere wagyz edildi, dünýäde Oňa iman edildi, şöhrata göterildi. 1 Timoteos 3:16.

“Syr” soňky nesle çenli gizlin saklanylýar; şol wagt wepalylyk barlyga gelme taglymatynyň ýedinji günň Sabatynyň omegasyndygyny görerler.

Asyrlardan we nesillerden gizlin saklanyp gellen syr hem indi Onuň mukaddeslerine äşgär edildi. Hudaý bu syrnyň beýleki milletleriň arasynda şöhratynyň baýlygynyň nämedigini olara mälüm etmegi isledi; bu syr — sizdäki Mesihdir, şöhratyň umydydyr. Koloseliler 1:26, 27.

Koloseliler 1:26-da “gizlin syry”ň “ýaşyrylyp gelendigi”, emma şol syryň soňky günlerde “äşgär edilýändigini” hakda aýdylmagy ýerliklidir. Pygamberlik nury pygamberlik möhürden açylanda äşgär bolýar; bu Daniýel on ikinji bapda görkezilişi ýaly, 1,260 günün ahyrynda, ahyrzamanyň döwründe bir pygamberligiň möhürden açylmagy bilen alamatlandyrylýar. Nesillerden-nesillere ýaşyrylyp gelnen pygamberlik möhürden açylýar, we şol pygamberlik hakykatdyr; ol möhürden açylanda, Ýekşenbe kanuny wagtynda başga milletlere mälim edilýän “şöhrat” bolýar. Şol syr — siziň içiňizde bolan Mesih, şöhratyň umydydyr; bu bolsa ýedinji surnaýyň ýaňlanýan günlerinde amala aşýar.

Emma ýedinji perişdäniň sesiniň günlerinde, ol surnaý çalmaga başlanda, Hudaýyň syry Öz gullary bolan pygamberlere bildirişi ýaly tamamlanar. Ylham 10:7.

Vahy 10:7-de görkezilişi ýaly, ýedinji perişdäniň sesi ýedinji aýyň onunjy gününde ýaňlanmaga başlasa, bu juda ýerliklidir. Ýedinji perişde üçünji hasrat hökmünde hem görkezilýär, ilkinji iki hasrat bolsa Yslamdy; şeýlelikde, üçünji hasradyň Yslamdygyna iki şaýat berilýär. Hudaýyň syry Yslamyň surnaýy ýaňlanýan mahaly tamamlanýar.

Ýedinji surnaýyň taryhynda, sizdäki Mesihniň syrasy bolan tenleşme taglymaty, ýagny Mesihniň Öz üstüne adam tenini alanda görkezilişi ýaly, Taňrylyk bilen ynsanlygyň birleşmesi; ýüz kyrk dört müňleriň arasynda bolmaga dalaşgär bolanlar Iň Mukaddes Ýere girmek üçin özülerinde zerur ýagyň we imanyň bardygy babatda synagdan geçiriler. Eger olar ikerjiňlenseler, olaryň üstüne garaňkylyk iner; eger olar Guzyny Ol nirä barsa, şoňa eýerip yzarlasa, onda olar sandyga nazar salmaga ýolbaşçylyk ediler. Sandygyň içinde olar ýedinji günün Sabaty baradaky taglymaty we tenleşme taglymatyny taparlar.

Bu iki taglymat nähili möhüm bolsa-da, meniň üns berýän zadym alfa we omega nurlary däl-de, pygamber zenanyň Hudaýyň halkynyň asman mukaddes ýerige girip, äht sandygyňa garandygyny suratlandyrmagydyr. Ahyrzaman günlerinde bir ýüz kyrk dört müňüň taryhynda şeýle bir pursat bolmalydyr welin, şol bir ýüz kyrk dört müň Açyk äht sandygyňa garamak üçin Iň Mukaddes Ýere alnyp giriler.

Eger pygamberleriň ahyrky günlerde Hudaýyň halkyny şekillendirýändigine ynanyan imanyňyz bar bolsa, şeýle hem Waýt uýanyň Mukaddes Kitapdaky beýleki ähli pygamberler ýaly, her bir tarapdan hem, edil şonuň ýaly ylham alandygyna ynanyan imanyňyz bar bolsa — onda meniň ýaňy beýan eden ulanyşym hakykat hökmünde kabul edilmelidir. Ýüz kyrk dört müň, Waýt uýanyň 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda wepaly adamlaryň edişi ýaly diýip aýdýy ýaly, iman arkaly Mesihniň yzyna eýerip Iň Mukaddes Ýere girmelidir. Şonda iki topar ýüze çykypdy: iman arkaly içeri girmekden ýüz öwrenler we içeri girenler.

Men Mesihniň ilkinji gelişiniň ygylan edilmegine gaýtadan gönükdirildim. Ýahýa Isanyň ýoluny taýýarlamak üçin Ylýasyň ruhy we güýji bilen iberildi. Ýahýanyň şaýatlygyny ret edenler Isanyň taglymatlaryndan peýda görmediler. Onuň gelişini öňden habar beren habara garşy çykyşlary olary Onuň Mesihdigine degişli iň güýçli subutnamalary aňsatlyk bilen kabul edip bilmez ýaly ýagdaýa saldy. Şeýtan Ýahýanyň habaryny ret edenleri has-da öňe sürüp, Mesihni ret etmäge we haça çüýlemäge alyp bardy. Muny etmek bilen, olar özülerini Pentikost

günündäki berekedi kabul edip bilmez ýaly ýagdaýa saldylar; şol bereket olara gökdäki mukaddes ýere barýan ýoly öwrederdi. Ybadathananyň perdesiniň ýyrtylmany ýehudy gurbanlyklarynyň we dessurlarynyň indi kabul edilmejekdigini görkezdi. Beýik Gurbanlyk hödürlenipdi we kabul edilipdi, Pentikost gününde inen Mukaddes Ruh hem şagirtleriň pikirlerini ýer yüzündäki mukaddes ýerden Isanyň Öz gany bilen giren gökdäki mukaddes ýerine gönükdirdi, şeýlelikde Ol Öz şagirtleriniň üstüne Öz keparetiniň bereketlerini dökerdi. Emma ýehudylar doly garaňkylykda galdylar. Olar halas boluş meýilnamasy barada eýe bolup biljek ähli nuruny ýitirdiler we henizem peýdasyz gurbanlyklaryna hem hödürlerine bil baglaýardylar. Gökdäki mukaddes ýer ýer yüzündäki mukaddes ýeriň ornuny eýeläpdi, ýöne olar bu üýtgeşmeden bihabardylar. Şonuň üçin-de olar mukaddes ýerdäki Mesihiň araçylgyndan peýda görüp bilmediler.

“Köp adamlar Mesihi ret edip haça çüýlän ýehudylaryň ýoluna elhençlik bilen seredýärler; Onuň masgaraçylykly süteminiň taryhyny okaýarkalar, özläriniň Ony söýýändiglerini, Petrusyň edişi ýaly Ony inkär etmejekdiklerini ýa-da ýehudylaryň edişi ýaly Ony haça çüýlemejekdiklerini pikir edýärler. Emma ähli adamlaryň ýüreklerini okaýan Hudaý olaryň Isaga duýýandyklaryny aýdýan şol söýgüsini synagdan geçirdi. Birinji perişdäniň habarynyň nähili kabul edilendigine bütin asman iň çuň gyzyklanma bilen syn etdi. Emma Isany söýýändiglerini aýdýan, haç barada kyssany okaýarkalar gözyaş dököň köp adamlar Onuň gelişiniň hoş habaryny masgaraladylar. Habary şatlyk bilen kabul etmegiň ýerine, onuň aldanma bolup durýandygyny yglan etdiler. Olar Onuň zühur etmegini söýýänleri ýigrenip, olary ýygnaklardan kowup çykardylar. Birinji habary ret edenler ikinjiden peýda görüp bilmediler; şonuň ýaly-da, olary iman arkaly Isa bilen bilelikde asmandaky mukaddes ybadathananyň iň mukaddes ýerine girmäge taýýarlamaly bolan ýarygijeki çagyryşdan-da peýda görmediler. Öňki iki habary ret etmek bilen, olar öz düşüňjelerini şeýle bir garaňkylatdylar welin, iň mukaddes ýere eltýän ýoly görkezýän üçünji perişdäniň habaryndaky hiç bir ýagtylygy görüp bilmeýärler. Men ýehudylaryň Isany haça çüýländigleri ýaly, adybaraka ýygnaklaryň hem bu habarlary haça çüýländiglerini gördüm; şonuň üçin olar iň mukaddes ýere barýan ýol barada hiç bir bilimden mahrumdyrlar, we Isanyň ol ýerde edýän şepagatyndan peýda görüp bilmeýärler. Biderek gurbanlyklary hödürleşen ýehudylar ýaly, olar hem Isa terk eden bölüme öz biderek dogma-dileglerini hödürleýärler; we bu aldawa hoşal bolan Şeýtan dini bir häsiýete girýär-de, özüni hristian diýip ykrar edýän bu adamlaryň pikirlerini özüne tarap ugrukdyrýar, öz güýji, alamatlary we ýalan gudratlary bilen olary öz duzagyňa mäkäm baglamak üçin iş edýär.” Early Writings, 259–261.

Ak uýamyz White, ýewreýleriň doly garaňkylykda galmagy bilen tamamlanan Ýahýa Çokundyryjynyň we Mesihiň taryhyndaky yzygiderli synag işini, soňky günleriň gadymy zenan pygamberi bolan Ak uýamyz White-nyň alfa taryhy hasaplanýan Milleritleriň döwründäki şol bir taryhy görkezmek üçin kesgitleýär. Başlangyçdaky ölüm-ýaşayş synagy Iň Mukaddes Ýere girmek ýa-da muny etmekden yüz döndermek meselesi barada boldy. Muny etmekden yüz döndermek, Mesihiň taryhynda pitneçi ýewreýleriň üstüne gelen şol bir garaňkylygy Milleritler taryhynyň pitneçileriniň üstüne getirdi.

Isa hemişe bir zadyň ahyryny şol zadyň başlangyjy bilen suratlandyrýar; şonuň üçin-de, Uýam Waýt 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryndaky synag bilen baglanyşykly Iň Mukaddes Ýere alnyp

girilip, açyk sandyga garanda, bu ýüz kyrk dört müň adamyň Guzyny Iň Mukaddes Ýere çenli yzarlamak ýa-da kämil ebedi garaňkylyga gitmek meselesinde synagdan geçiriljekdigini görkezýär. Bu hakykat gadymy pygamberleriň özleri ýazga geçirilen şaýatlygyň bir bölegine öwrülenlerinde Hudaýyň ahyrzamandaky halkyny suratlandyryandyklaryna düşünýän imana esaslanýar. Uýam Waýt iki toparamy hem suratlandyrýar.

“Şeýle ruhdan düşgünlilik ýagdaýynda bolýarkam, aňyma çuňňur täsir eden bir düýş gördüm. Düýşümde köp adamlaryň top-top bolup barýan bir ybadathanasyny gördüm. Wagt tamamlananda diňe şol ybadathanada pena tapanlar halas edilmelidi. Daşarda galanlaryň ählisi ebedilik ýitirilmelidi. Daşardaky, öz dürli ýollary bilen gidip ýören köpçülik ybadathana girýänleri masgaralap, üstünden gülýärdi we olara bu halaslyk meýilnamasynyň hilegär aldawdygyny, aslynda bolsa gaçyp gutulmak üçin asla hiç hili howpuň ýokdugyny aýdýardylar. Olar hatda käbirlerini diwarlaryň içine gyssanman girmekleriniň önüni almak üçin tutup saklaýardylar.

“Meni masgaralamaklaryndan gorkup, köpçülik dargýança, ýa-da olaryň gözüne ilmän içerik girip bilýänçäm garaşmagyň iň gowusy bolar diýip oýlandym. Emma sany azalmak ýerine artýardy; juda giç galmakdan gorkup, öýümden howlugyp çykdim-da, mähelläniň arasyndan öňe süýşdüm. Ybadathana ýetmek aladam içinde meni gurşap alan mähelläni ne görüpdim, ne-de oňa üns beripdim. Binanyň içine girenimde, şol äpet ybadathananyň bir ägirt uly sütün bilen daýanylýandygyny gördüm; şol sütüne bolsa бүтін teni ýyrtylyp, gany akýan bir guzynyň daňlydygyny gördüm. Biz, şol ýerde bolanlar, bu guzynyň biziň hatyramyza parçalanyp, şikes ýetirilendigini bilýän ýalydyk. Ybadathana girenleriň hemmesi onuň önüne baryp, öz günälerini boýun almalydy.”

Guzynyň edil önünde beýgeldilen orunlar bardy, şol orunlarda örän bagtly görüňýän bir topar oturydy. Asmanyň nury olaryň ýüzlerine saçylýan ýalydy, olar Hudaýy wasp edýärdiler hem-de perişdeleriň sazyna meňzeýän şat minnetdarlyk aýdymalaryny aýdýardylar. Olar Guzynyň huzuryna öňden gelen, günälerini boýun alan, bagyşlanmagy kabul eden we indi haýsydyr bir şatlykly wakanyň bolmagyna şat umyt bilen garaşýanlardy.

„Binanyň içine girenimden soň hem, üstüme bir gorky aralaşdy, şeýle hem bu adamlaryň önünde özümi peseltmelidigim baradaky utanç duýgusy geldi. Emma men öňe gitmäge mejbur edilen ýaly boldum we guzynyň ýüzbe-ýüzüne çykmak üçin sütüniň daşyndan haýaljadan ýol alýarkam, birden bir surnaý ýaňlandy, ybadathana sarsdy, ýygnanan mukaddeslerden ýeňiş gykylyklary galdy, elhenç bir ýagtylyk binany nurlandyrdy, soňra hemme zat çuň garaňkylyga gaplandy. Bagtly adamlar hemmesi şol ýagtylyk bilen bilelikde ýitip gitdiler, men bolsa gijäniň dymma elhençliginde ýalňyz galdym. Men ruhy azap içinde oýandym we munuň düýş bolandygyny öz-özüme zordan ynandyryp bildim. Maňa hökümim kesgitlenen ýalydy, Rebbiň Ruhy meni terk edipdi we indi hiç haçan gaýdyp gelmejek ýalydy.“

“Şondan kän wagt geçmänkä, men ýene bir düýş gördüm. Men ýüzümi ellerimiň arasyna salyp, çuň umytsyzlygyň içinde oturan ýaly bolup, içimden şeýle oýlanýardym: Eger Isa ýer ýüzünde bolan bolsady, men Onuň ýanyna baryp, Özümü Onuň aýaklarynyň astyna taşlardym-da, ähli görgülerimi Oňa aýdyp bererdim. Ol menden ýüz öwürmezdi, maňa rehim ederdi, men hem Ony hemişe söýer we Oňa gulluk ederdim. Şol wagt gapy açyldy-da,

görmegeý keşpli we nurana ýüzli bir adam içeri girdi. Ol maňa rehimini inen nazar bilen seredip aýtdy: ‘Isany görmek isleýärsiňmi? Ol şu ýerde, eger isleseň, Ony görüp bilersiň. Bar zadýňy al-da, meniň yzymdan ýöre.’”

Muny aýdyp bolmajak şatlyk bilen eşitdim-de, ähli ownuk emlägimi, gymmatly saýýan her bir ownuk zadymy şatlyk bilen ýygnap, ýol görkezijimiň yzyna düşdüm. Ol meni dik we görneşinden ejiz basgançaga getirdi. Basgançaklardan ýokary çykmaga başlanymda, başym aýlanyp ýykylyp galmazlygym üçin gözlerimi hemişe ýokary dikmäge meni duýdurdy. Şol dik ýokary galşa dyrmaşýan başga-da köp adam depä ýetmezinden ön ýykyldy.

Ahyrynda biz in soňky basgançaga ýetdik-de, bir gapynyň önünde durduk. Şol ýerde ýolbeledçim maňa özüm bilen getirip gelen ähli zatlarymy taşlap gitmegi görkezdi. Men olary şatlyk bilen goýdum; soňra ol gapyny açdy-da, maňa içeri girmegi buýurdy. Bir salymdan men Isanyň huzurynda durdum. Şol ajaýyp ýüz-keşbi tanamakda hiç hili ýalňyşlyk bolmazdy. Şeýle mähirhamatlylygyň we beýikligiň ýüze çykyan şol keşbi başga hiç kime degişli bolup bilmezdi. Onuň nazary meniň üstümde eglenen badyna, men derrew Onuň durmuşymyzdaky ähli ýagdaýlarymy we içki pikirlerimi, duýgularymy doly bilýändigini aňladym.

“Men Onuň nazaryndan özümi goramaga synanyşdym, Onuň ýüregimi içgin barlaýan gözlerine çydap bilmejegimi duýdum; emma Ol ýylgyryp maňa golaýlady-da, elini başyma goýup: ‘Gorkma’ diýdi. Onuň süýji sesiniň owazy ýüregimi ozal hiç wagt başdan geçirmedik bagt bilen joşdurdy. Men bir söz aýtmak üçin hem aşa şatdydym, ýöne duýgulardan dolup-daşyp, Onuň aýaklaryna ýüzin ýykyldym. Şol ýerde ejiz halda ýatyrkam, gözelligiň we şöhratyň görnüşleri göz önümden geçdi, men göýä asmanyň howpsuzlygyna we parahatlygyna ýetip gelen ýaly boldum. Ahyrsoňy kuwwatym gaýdyp geldi, men ýerimden turdum. Isanyň söýgüli gözleri henizem meniň üstümdedi, Onuň ýylgyryşy bolsa janymy şatlykdan doldurdy. Onuň huzury meni mukaddes hormat we beýan edip bolmajak söýgi bilen doldurdy.

«Meniň ýolbeledijim indi gapyny açdy, ikimiz hem çykyp gitdik. Ol maňa daşaryda galdyran zatlarymyň ählisini ýene-de alyp gitmegi buýurdy. Muny edensoň, ol maňa pugta togarlanyp goýlan ýaşyl bir ýüp berdi. Ol maňa muny ýüregimiň golaýynda saklamagy, Isany görmek islänimde bolsa ony gursagymdan çykaryp, in soňuna çenli uzatmagy görkezdi. Şeýle hem ol maňa muny uzak wagtlap togarlanyp galmaga ýol bermezligimi duýdurdy, ýogsam çolaşyp, ýazdyrmagy kynlaşar. Men ýüregimiň golaýynda şol ýüpi goýdum-da, şatlykl bilen dar basgançaklardan aşak düşdüm; Rebbi wasp edip, duşan adamlarymyň hemmesine Isany nireden tapyp boljakdygyny aýdýardym. Bu düýş maňa umyt berdi. Ýaşyl ýüp meniň aňymda imany aňladýardy, Hudaýa bil baglamagyň gözelligi hem sadalygy bolsa janyma ýuwaş-ýuwaşdan açylyp başlady». Testimonies, 1-nji tom, 27–29.

1844-nji ýylyň 17-nji awgustynda geçirilen Exeter lager ýygnaýynyň tamamlanan pursatyndan 22-nji oktýabra çenli alty on alty gün bardy. Şol alty on alty gün Ýarygijeki Gykylygyň yglan edilen döwrüni aňladýar, hem-de on gyzyň timsalynyň mazmunynda şol wagtda habary yglan edenler ýagy bolanlary, şol wagtda habary yglan etmedikler bolsa ýagy bolmadyklary aňladýar.

Tymsalda nikalaşmak gijä galan wagtyň başynda bolup geçdi. Kanuny nikalaşmak bolup geçýärdi, soňra hemmeler öýlerine gidip, ýigidiň kakasy bu nikanyň jynsy taýdan tamamlanmagyna rugsat

bermegiň kabul ederliklidigine karar berýänçä garaşýardylar. Birinji nikalaşmagyň bilen ýary gijedäki ikinji dabaranyň arasynda wepasyzlyk zyna hasaplanylýardy. Garaşma wagty ýigidiň kakasynyň gelniň üstünden belli bir döwrüň dowamynda näme bolýandygyna garaşmagyna esaslanýardy. Ol göwrelidimi?

Ata hemme zadyň ýerbe-ýer diýen karara gelende, ýarygije ýörişi başlandy; ol Palestinanyň gündizki eziji yssysyndan gaça durmak üçin gije başlandy. Şonuň üçin gelniň hyzmatkärleri, timsaldaky päk gyzlar, nikaha barýan ýörişiň başlanandygyny yglan edýän ýarygije nidasyna garaşyp, öz çyralaryny we ýag üpjünçiligini taýýar saklamaga borçly edilipdi, çünki bu waka gije bolup geçmelidi. Exeterde ýarygije nidası eşidildi, sen bolsa ýöriş üçin ýeterlik ýagy taýýar edip goýan bolýan ýa-da goýmadyk bolýan.

Olar habary alyp Exeterden çykanlarynda, möhürlenlen halky şekillendirýärdiler. Käbirlerinde 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda nikä girmek üçin ýeterlik ýag bardy, käbirlerinde bolsa ýokdy. Şol altmyş alty gün, Hudaýyň halkynyň Ýekşenbe kanunynyň ýapyk gapysyna çenli möhürlenýän wagıt döwürini aňladýar. Eger olarda ýagyň degişli mukdary bolan bolsa, olar iman arkaly Iň Mukaddes Ýere girdiler. Waýt uýamyz soňky günlerde Hudaýyň halkynyň Iň Mukaddes Ýere girşini şekillendirdi, hem-de onuň alfa taryhynda iman arkaly Iň Mukaddes Ýere girmek bilen bagly ýaşayyş-ýa ölüm synagy bardy. Soňky günlerde ýüz kyrk dört müň, iman arkaly Iň Mukaddes Ýere girip-girmejekdikleri babatda synagdan geçiriler. Bu ýene-de bir gezek ýaşayyş-ýa ölüm synagydyr.

Biz bu meseleleri indiki makalada dowam etdireris.

Ybadathananyň arassalanyşynda Isa Öz wezipesini Mesih hökmünde yglan edip, Öz işine girişýärdi. Ylahy Huzuryň mesgeni hökmünde bina edilen şol ybadathana Ysraýyl hem-de bütin dünýä üçin görelde bir sapak bolmak üçin niýetlenipdi. Ebedi asyrlardan bäri Hudaýyň maksady şudy: ýagty we mukaddes serafdan başlap ynsana çenli döredilen her bir jandar Ýaradyjynyň mesgen tutýan ybadathanasy bolmalydy. Günä sebäpli ynsanýet Hudaý üçin ybadathana bolmalygyny bes etdi. Şer tarapyndan garaňkyradylan we harlanan ynsan ýüregi indi Ylahynyň şöhratyny ýüze çykarmaýardy. Emma Hudaýyň Oglunyň beden almagy arkaly Asmanyň maksady ýerine ýetirilýär. Hudaý ynsanlykda mesgen tutýar, halas ediji merhemet arkaly ynsan ýüregi ýene-de Onuň ybadathanasyna öwrülýär. Hudaý Iýerusalimdäki ybadathananyň her bir janyň önünde açyk duran beýik ykbal hakda hemişelik şaýatlyk bolmagyny niýet edipdi. Emma ýehudylar özleriniň şeýle uly buýsanç bilen garaýan şol binasynyň manysyna düşünmändiler. Olar özlerini Ylahy Ruhunyň mukaddes ybadathanalary hökmünde tabşyrmadylar. Haram söwdanyň galmagaly bilen doly Iýerusalimdäki ybadathananyň howlulary, ten nebsiniň höwesleri we haram pikirleriň barlygy bilen harlanan ýüregiň ybadathanasyny juda hakykatçylyk bilen beýan edýärdi.

“Ybadathanany alyjylar we satyjylar ýaly dünýäçilikden päkläp, Isa Öz wezipesini — ýüregi günäniň haramçylygyndan, jany zaýalaýan dünýä isleglerinden, nebisparaz höweslerden we ýaramaz endiklerden arassalamak wezipesini yglan etdi. Malachi 3:1–3 quoted.” The Desire of Ages, 161.

Pygamber şeýle diýýär: “Men başga bir perişdäniň asmandan inip gelýändigini gördüm; onuň uly gudraty bardy, ýer ýüzü onuň şöhraty bilen nurlandy. Ol güýçli ses bilen gaty gygyryp şeýle diýdi: Uly Babil ýykyldy, ýykyldy, we şeýtanlaryň mesgenine öwrüldi” (Ylham 18:1, 2). Bu ikinji perişde tarapyndan berlen şol bir habardyr. Babil ýykyldy, “çünki ol ähli milletlere özüniň zynasnyň gazabynyň şerabyny içirdi” (Ylham 14:8). Şol şerap näme? — Onuň ýalan taglymatlarydyr. Ol dünýä dördünji tabşyrygyň Sabatynyň ýerine galp bir sabat berdi we Şeýtanyň ilki bilen Eden bagynda Howa aýdan ýalanlygyny — janyň tebigy ölmez-ýitmezligini — gaýtalady. Ol şuna meňzeş köp ýalňyşlyklary örän giň ýaýradyp, “adam buýruklaryny taglymat hökmünde öwredýär” (Matta 15:9).

“Isa Öz jemgyýetçilik hyzmatyna başlan wagty, Ybadathanany onuň mukaddeslige garşy edilen haramlanyp peseldilmeginden arassalady. Onuň hyzmatynyň in soňky hereketleriniň arasynda Ybadathananyň ikinji gezek arassalanyşy hem bardy. Şeýlelikde, dünýäni duýdurmak üçin alnyp barylýan soňky işde ybadathanalara iki aýry çagyryş edilýär. Ikinji perişdäniň habary şeýle: ‘Beýik şäher bolan Wawilon ýykyldy, ýykyldy; çünki ol ähli halklara öz zynahorlygynyň gazabynyň şerabyny içirdi’ (Ylham 14:8). Üçünji perişdäniň habarynyň güýçli çagyryşynda bolsa asmandan bir ses eşidilýär, ol şeýle diýýär: ‘Eý, Meniň halkym, onuň günälerine gatnaşmazlygyňyz we onuň belalaryndan paý almazlygyňyz üçin ondan çykyň. Çünki onuň günäleri asmana ýetdi, we Hudaý onuň etmişlerini ýatlady’ (Ylham 18:4, 5).”
Selected Messages, book 2, 118.